

Tablica pamięci kpt. Medweckiego i por. Gnysia

#Historia #Lotnictwo wojskowe #Ludzie 20 listopada 2018

17 listopada w samo południe na Ścianie Pamięci w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie odsłonięto tablicę poświęconą pierwszemu polskiemu poległemu lotnikowi w czasie II wojny światowej - kpt. pil. Mieczysławowi Medweckiemu i pierwszemu alianckiemu zwycięzcy w walce powietrznej - por. pil. Władysławowi Gnysiowi. Tablica została ufundowana w 100-lecie Odzyskania Niepodległości przez syna por. pil. Władysława Gnysia - Stefana Gnysia.

Zdjęcie: Bartosz Głowacki

W uroczystości wzięli udział m.in. mieszkający w Kanadzie Stefan Gnyś i prof. Anna Medwecka-Kornaś – kuzynka kpt. Mieczysława Medweckiego. Wspólnie z dyrektorem Muzeum Lotnictwa Polskiego Krzysztofem Radwanem odsłanili tablicę wykonaną przez znanego artystę-rzeźbiarza, prof. Jerzego Nowakowski, który wraz z małżonką także był obecny na odsłonięciu.

Podczas uroczystości, w której udział wzięły poczty sztandarowe Krakowskiego Klubu Seniorów Lotnictwa, Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego RP, Szkoły Podstawowej w Morawicy im. kpt. Medweckiego i Szkoły Podstawowej w Żuradzie im. ppor. Gnysia, wartę honorową wystawiły 8. Baza Lotnictwa Transportowego i 6. Brygada Powietrzno-Desantowa. Stefan Gnyś zaprezentował również napisaną przez siebie biografię swojego ojca, zatytułowaną *First Kills*.

1 września 1939 wczesnym rankiem (najprawdopodobniej około godz. 5:30 lub 5:45) kpt. pil. Mieczysław Medwecki wystartował z polowego lotniska w Balicach, prowadząc klucz myśliwców PZL P.11c ze 121. Eskadry na patrol w rejonie Chrzanowa i Wadowic.

Zaraz po starcie, nabierając wysokości, polskie samoloty zostały zaskoczone przez nadlatujące po bombardowaniu Krakowa niemieckie bombowce nurkujące Junkers Ju 87 z dywizjonu I./StG 2. W krótkim starciu myśliwiec kpt. pil. Mieczysła Medweckiego został zestrzelony przez ppor. Franka Neuberta pilotującego Stukasa z oznaczeniem T6+GK. Śmiertelnie ranny polski pilot lądował na polu w rejonie Morawicy, Chrosnej i Brzoskwini, rozbijając samolot. Kpt. pil. Mieczysław Medwecki zmarł w wyniku przestrzelenia wątroby i złamania podstawy czaszki, stając się pierwszym alianckim pilotem poległym podczas II wojny światowej.

Tymczasem, startującemu tuż za kpt. pil. Medweckim por. pil. Władysławowi Gnysiowi udało się ciasnym skrętem w lewo oderwać od Niemców i ostatecznie zgubić prześladowców w chmurach. Kilkanaście minut później w okolicach miejscowości Żurada napotkał dwa Dornieri Do 17 E z III./KG 77 i celnie ostrzelał jeden z nich, który najprawdopodobniej zderzył się z drugim, w wyniku czego obydwie samoloty runęły na ziemię. Oficjalnie por. pil. Władysławowi Gnysiowi przyznano zestrzelenie obu bombowców, dzięki czemu stał się on pierwszym polskim – a tym samym alianckim – pilotem, który zniszczył niemiecki samolot podczas II wojny światowej.

W miejscu rozbicia się samolotu kpt. pil. Mieczysława Medweckiego, zidentyfikowanym dzięki mieszkańcom wsi Chrosna, w 2010 ustawiony został wykonany przez Stefana Rzewuskiego symboliczny brzozywy krzyż. Pamiątkowa tablica poświęcona kpt. pil. Mieczysławowi Medweckiemu od września 1987 znajduje się też kolejnych terminalach pasażerskich Międzynarodowego Portu Kraków-Balice.

Na podstawie informacji Marcina Sigmunda
